

Mental development in intra and inter personal relations
Dezvoltarea psihic în cadrul relațiilor intra și inter personale

Verde Victoria

Abstract: *As a basic dimension of personality, self-esteem is related to the relation that each human subject has with himself, the confidence in one's own ability to think and act independently, autonomously, to take decisions in order to reach goals, to assert one's needs, aspirations, to aspire to and fight for their accomplishment.*

Keywords: **personality, self-esteem, relation, human, himself, confidence**

Introducere

Persoana, etimologic vine de la grecescul () - față, aspect exterior, masc, rol jucat la teatru, exprimat în limba latină prin cuvântul „persona”. În sensul conținutului ei inițial era înțeleasă ca o raportare directă sau ca determinare a unei relații.”¹

Definiția dată de majoritatea dicționarelor „persoanei” („individ al unei specii umane, om considerat prin totalitatea însușirilor sale fizice și psihice, fiind omenească, însăși”²), dar și „individului” („persoană privită ca unitate distinctă față de alte persoane”³) nu acoperă din perspectivă ortodoxă nici una din aspectele fundamentale ale realității în sine. Pentru a înțelege de la bun început distincția dintre cei doi termeni trebuie spus că spre deosebire de persoană, termen care se referă strict la sensul de om în Dumnezeu, individul este un nume generic, prin el putându-se înțelege o unitate distinctă a unei specii (animale sau vegetale).

Etimologic, cuvântul „individ” derivă din echivalentul latin în care se adaugă *dividum* al cuvântului grec „atom” și înseamnă „neîmpărțibil”, ceea ce nu se poate împărți. În domeniul fizic, atomul este socotit o particulă de materie care nu poate fi divizată. În domeniul biologic, individul este o unitate de sine stătătoare, separată de alte unități ce nu poate fi împărțită fără a înceta să fie ceea ce este. Are viață în sine și se manifestă în chip unitar. Individul este o noțiune cantitativă, un număr între alte numere, neavând altă caracteristică decât unitatea.

Parcurgând definiții și descrieri, îți dai seama că, de fapt, trăsăturile definiției ale personalității sunt mai presus de acestea. De aceea, pentru o apropiere cât mai strânsă de miezul

¹ Christos Yannaras, *Persoana și Eros*, Editura Anastasia, București 2000, pg. 21

² DEX, *Dicționarul explicativ al limbii române*, Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan”, 1998, p.782

³ Ibidem, p. 327

lucrurilor, trebuie văzut mai întâi diferența dintre *persoană* și *personalitate*⁴. În timp ce primul atribut îl au toți indivizii, cel de-al doilea doar cei cu anumite însușiri nu doar native, ca în cazul persoanelor comune, ci cultivate cu dăruire și perseverență. Cicero are mare dreptate în această privință când afirmă: „Poeta nascitur orator fit”⁵. Personalitatea, spre deosebire de însuși obișnuit, înseamnă ființa umană care întrunește la modul superlativ însușirile superioare care-l diferențiază substanțial de individul biologic pur și simplu.⁶

Ordinea și ierarhia comunitară, rolurile pe care trebuie să le joace fiecare membru, funcțiile de rang social, regulile morale, juridice pe care trebuie să le respecte oricine sunt stabilite prin criteriul competenței și al muncii. Toți cetățenii tind către un Bine – economic, social, moral – general. Ideea unui stat al Binului general implică imperativul ca statul să nu se limiteze la a stabili regulile ‘*jocului social*’, lăsând fiecare participant să ajungă singur la performanța de care este capabil, ci ca el să intervină direct pentru a promova interesele tuturor ‘*jucătorilor*’ (bună stare, fericire, egalitate), conform dorințelor, intereselor sau nevoilor acestora.

Coeziunea și ordinea socială, desfășurarea normală a vieții comunitare se bazează pe un sistem complicat de îndatoriri, ca atare, accentul cade totdeauna pe datorie, nu pe drepturi. Datoria socială este o supunere față de legile societății.

Un efect important al existenței unei esențe de legături de subordonare este puternica integrare socială; omul nu apare ca individ autonom, ci mai curând, în virtutea multiplelor sale localizări ierarhice, ca membru individual al unei comunități (domeniul feudal, comunitatea rurală sau urbană, parohia etc), el este o ființă socială.

El este definit nu atât prin sine însuși, prin caracteristici personale, ci prin aceea că ocupă un loc gol dinaintea pregătit, într-o anumită structură ierarhică (Morse Peckham) socială. Ca atare, individul nu este și nu poate fi judecătorul autonom al faptelor sau evenimentelor politice și morale, nici al punctelor de ordin intelectual ori religios aflate în dispută; în toate chestiunile litigioase, dreptul de a judeca și de a decide aparține comunității, exercitarea lui fiind rezervată

⁴ *Sociology and ethics*; Biblical and theological studies; Iar sub genericul “*The minister’s health and recreation*”, autorul descrie: 1. Establish a suitable rhythm between work and relaxation; 2. Get a proper amount of physical exercise; 3. Maintain a suitable diet; 4. Get a reasonable amount of sleep; 5. Take frequent vacations; 6. Learn to play every day, “FORTRESSPRESS”, Philadelphia, 1985, p. 187-206.

⁵ Inițial latinescul *persona* însemna masca pe care o purtau actorii pe scenă, în anumite piese de teatru. Acesta este, de altfel, primul sens pe care-l redă QUICHERAT: 1. masque (au propr. et au fig.), vol. cit., p. 1008, col. III;

⁶ DEX-ul, spre exemplu, propune următoarele explicații: Personalitate: 1. Ceea ce este propriu unei persoane și o distinge ca individualitate; ansamblu de trăsături morale sau intelectuale prin care se remarcă o persoană. 2. Persoană care are însușiri deosebite într-un anumit domeniu de activitate..., Dic. cit., p. 607, col. II.

celui ce joacă rolul de cap al acesteia: capului familiei, paterfamilias, capului parohiei, capetelor nobile și capetelor încoronate (regele este capul nobilimii, dar și al mării familii care este populația respective, iar în unele state europene și capul bisericii). Sentința acestora decide Binele și Răul, Adevărul și Falsul în toate chestiunile particulare, presupus fiind că ele decide totdeauna în conformitate cu poruncile divine, Cuvântul Domnului sau litera Evangheliei. „Pe măsură ce modul în care omul percepe lumea se schimbă, trecând de la perspectiva teologică la cea pozitivistă, ordinea socială urmează să se modifice și ea”⁷ înscădundu-se omul modern al libertăților absolute, un om nou care din punct de vedere sociologic se realizează social prin evoluția socializatoare.

După mii de ani de existență socială a oamenilor, ei încă se întreabă în ce constă socialul. Interogările științifice, când au devenit posibile, fiind limitate de exigențele metodologice, nu s-au raportat la existența socială, doar au presupus-o și au decupat din ea diverse „obiecte de studiu”; unele dintre ele au fost consacrate ca „discipline științifice”. A adică, în timp ce unii filosofi susțin existența “existenței sociale”,⁸ reducând-o la coexistența oamenilor, cercetătorii științifici construiesc explicații despre numeroase domenii ale socialului; fiecare disciplină științifică ilustrează astfel, fie existența socialului, fie posibilitatea de a investiga domenii inexistente, simple construcții ipotetice.

Așa cum albinele, să zicem, ființează în stup și prin intermediul stupului, în modalități ce decurg din diferențierile pe care le fac posibile bioprocatorii lor, oamenii ființează în organizații sociale și prin intermediul lor, în modalități ce decurg din specializările și concluziile pe care le fac posibile procesorii lor de informații, conexiunile dintre bioprocatorii și interpretorii lor. „Cum albina nu-și poate nega apartenența la stup fără a dispărea, nici omul nu-și poate nega apartenența la organizații sociale fără a pierde calitatea de om; cei ce neagă existența socială beneficiază de ea dar susțin că beneficiază doar de colaborarea dintre oameni; ei nu văd în stup! O astfel de posibilitate decurge din caracteristicile procesorilor de informații specifici oamenilor: ei sunt interpretori, dau oamenilor posibilitatea să producă interpretări, în același timp, între în iluzia că ei chiar cunosc, chiar știu”⁹. De aici și farmecul și drama ființării sociale

⁷ Bryan Wilson, *Religia din perspectivă sociologică*, trad. Maria Străinu, edit. Trei, București 2000, p.11

⁸ Karl R. Popper, *Societatea deschisă și dușmanii ei*, Editura Humanitas, București, 1993, p. 54

⁹ Lucian Culda, *Geneza și devenirea cunoașterii*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 78

a oamenilor. Trăim în organizații pe care nu numai că nu le alegem, dar le interpretăm diferit și acționăm ca și cum am de încredere în ele.

Comunicarea la vârsta adolescenței

Adolescența este o perioadă de transformări pe plan social, fizic, și psihic. Transformările fizice care încep la pubertate sunt adesea foarte brutale și adolescenții le trăiesc ca pe o mare metamorfoză. Transformările pot determina sentimente de jena, timiditate, refuzul comunicării etc. Deosebit de importantă în această perioadă este relația pe care adolescentul o are față de propriul său corp aflat în transformare. Legat de acest aspect asistăm la preocupări deosebite în ceea ce privește machiajul, coafarea părului, îmbrăcăminte¹⁰.

Emoțiile se manifestă în această perioadă cu un mare dinamism. Au loc treceri bruște de la stări de fericire la stări de descurajare sau deprimare, de la sentimentul de putere la cel de înșelăciune, de scdere a stimei față de sine. Pentru a face față acestor emoții, adolescenții dezvoltă reacții de agresivitate și de opoziție față de tot ceea ce înseamnă autoritate (părinți, profesori, instituții).

Sub aspect temporal, adolescența, este perioada de vârstă situată între copilărie, pe care o continuă și vârsta adultă, respectiv între 12 – 13 ani și se termină între 18 – 20 de ani (această încheiere sau terminare este relativă, deoarece atât apariția cât și durata adolescenței variază în funcție de sex, rasă, condiții geografice și mediul social – economic). Este o perioadă de restructurare afectivă și intelectuală a personalității.

Adolescența este caracterizată ca o perioadă îngrată ceea ce scoate în evidență faptul că este dificilă și pentru adolescenții înșiși și pentru cei care se află în contact cu adolescenții.

Pe plan psihologic putem reține în principal următoarele trăsături de care este marcată adolescența:

1. căutarea identității de sine, căutarea unui set personal de valori,
2. achiziția abilităților necesare pentru o bună interacțiune socială,
3. cătigarea independenței emoționale față de părinți, nevoia de a experimenta o varietate de comportamente, atitudini și activități.

Adolescența este un câmp extrem de dinamic, este o perioadă contradictorie, în care poate să înceapă să se manifeste sentimentul de durere, de tristețe și de depresiune a copilăriei.

¹⁰ ALLPORT, G. Structura și dezvoltarea personalității. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981 - p.580

Mulți adolescenți care prezintă un comportament antisocial sau delinvențial.

Concluzii

Relațiile între părinți și copii presupun un mecanism deosebit, filtrat social, ele au la baza statuarea comunicării în care se realizează un model, un patern de conduită. În cadrul acestor relații părinții încearcă și de multe ori mulți dintre ei reușesc să socializeze copiii, contribuie la modificarea și perfecționarea stilului de interrelaționare din copilărie; ambele părți ale ecuației au nevoie de deprinderi, abilități sociale pentru facilitarea intercomunicării.

Dacă în timpul copilăriei părinții sunt cei care inițiază efectiv copilul în stabilirea relațiilor în familie, extinse apoi la grupul de joacă, în timpul adolescenței părinții nu mai reușesc să supravegheze minorii decât cu mare dificultate.

Bibliografie

1. **Allport, G.**, *Structura și dezvoltarea personalității*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981
2. **Culda Lucian**, *Geneza și devenirea cunoașterii*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989
3. **Iordan Iorgu**, DEX, *Dicționarul explicativ al limbii române*, Institutul de lingvistică, 1987
4. Popper Karl R., *Societatea deschisă și dușmanii ei*, Editura Humanitas, București, 1993
5. **Yannaras Christos**, *Persoana și Eros*, Editura Anastasia, București 2000
6. **Wilson Bryan**, *Religia din perspectivă sociologică*, trad. Maria Străinu, edit. Trei, București 2000